

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра суспільно-гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о.зав. кафедри СГН

Володимир МИХАЙЛОВ

«30» 08 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Логіка та риторика»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр»
зі спеціальності «Комп'ютерні науки»
за ОПП «Комп'ютерні науки» (на основі ОС Бакалавр)

факультет енергетики і комп'ютерних технологій

2021–2022 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Логіка та риторика» для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» спеціальності «Комп'ютерні науки» за ОПП «Комп'ютерні науки» (на основі ОС Бакалавр). – Мелітополь: ТДАТУ, 2021. – 13 с.

Розробники: к.п.н., доцент Тараненко Г.Г.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри суспільно-гуманітарних наук.

Протокол від _____ 2021 року № _____

В.о.зав. кафедри СГН

_____ Володимир МИХАЙЛОВ

Схвалено методичною комісією ННІЗУП зі спеціальності «Комп'ютерні науки» за ОПП «Комп'ютерні науки» для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» (на основі ОС Бакалавр)

Протокол від _____ 2021 року № _____

Голова, доц. _____ Галина ТАРАНЕНКО

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<u>денна форма навчання</u> (денна або заочна)	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>12 «Інформаційні технології»</u> (шифр і назва)	<u>Обов'язкова</u> (обов'язкова або за вибором студента)	
Загальна кількість годин – 120 годин	Спеціальність <u>122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології»</u> (шифр і назва)	Курс	Семестр
Змістових модулів – 2		М 2	3
Тижневе навантаження: аудиторних занять - 3 год. самостійна робота – 5,7 год.	Ступінь вищої освіти «Магістр»	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	12 год.
		Лабораторні заняття	0 год.
		Практичні заняття	22 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	86 год.
		Форма контролю: диференційований залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни «Логіка та риторика» полягає в тому, щоб у доступній формі сформувавши уявлення про закони й форми мислення та практичне значення науки, яка їх вивчає.

Завданням курсу є: навчити аналізувати термінологію та знаходити протиріччя в мисленні; навчити застосовувати логічні методи та формувати навички їх застосування; навчити використовувати отримані знання для того, щоб не допускати логічних помилок при складанні офіційних документів; формувати вміння аргументовано вести доказ певних тверджень, висувати, будувати і перевіряти версії, швидко знаходити раціональне зерно і помилки в розмірковуваннях.

Відповідно до ОПП у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен набути наступні **компетентності:**

Загальні:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові):

ФК2. Здатність комунікувати з представниками різних галузей знань та сфер діяльності з метою з'ясування їх потреб в автоматизації обробки інформації.

ФК9. Здатність до аналізу бібліографічних джерел у відповідності до певної науково-технічної задачі: вміти проводити пошук і порівняльний аналіз бібліографічних джерел у відповідності до поставленої мети, визначати неповноту наявної науково-технічної інформації.

ФК10. Здатність до представлення наукових результатів: знати стандарти і вимоги до науково-технічних текстів у галузі комп'ютерних наук, вміти цитувати бібліографічні джерела, розуміти вимоги до академічної доброчесності.

Результати навчання:

РН6. Вміти спілкуватися з людьми, які не є професіоналами у галузі комп'ютерних наук, з метою виявлення їх потреб щодо комп'ютеризації процесів, до яких вони залучені.

РН8. Враховувати соціально-економічні аспекти проекту в контексті завдання розробки або дослідження, зокрема несуперечливість технічного прогресу і етичних стандартів.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПРЕДМЕТ І ЗНАЧЕННЯ ЛОГІКИ, ЗАКОНИ МИСЛЕННЯ. ПОНЯТТЯ.

Тема 1. Предмет і значення логіки [2, 7, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 50; 53, 54, 55, 56, 57, 61, 62]. Мислення та його роль у пізнанні світу. Мислення як об'єкт вивчення логіки. Об'єктивна обумовленість внутрішньої структури розумового процесу. Основні компоненти змісту думки як відображення дійсності. Виникнення логіки та процес її формування. Аристотель - основоположник логіки. Логіка - наука про закони і форми правильного мислення. Специфіка предмету логіки. Місце логіки в системі наук. Формальна і діалектична логіка та їх співвідношення. Математична логіка. Поняття логічної форми (структури) думки і логічного закону. Єдність змісту думки і логічної форми. Істинність мислення і формально-логічна правильність міркування. Структура думки та її вираз за допомогою символів. Мислення і мова. Значення і роль логіки для науки і практики, для навчання і виховання. Логічне знання - необхідна умова досягнення істини в процесі міркування. Причини зростання значення логіки в сучасному житті. Культура мислення та роль логіки в її формуванні і розвитку. Логічна культура мислення особистості. Значення логічної культури в пізнанні і практичній діяльності людини.

Тема 2. Основні закони логіки [2, 7, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 50; 53, 54, 55, 56, 57, 61, 62]. Основні формально-логічні закони. Об'єктивність законів логіки та їх зв'язок з людською практикою. Загальнолюдський характер формально-логічних законів. Закони логіки як знаряддя пізнання дійсності. Логічні помилки, що пов'язані з порушенням вимог законів логіки: софізми і паралогізми, їх характеристика. Закон тотожності та його сутність. Формула закону тотожності та його об'єктивна основа. Характеристика закону суперечності та його формула. Завдання, які вирішує закон суперечності. Застосування закону суперечності. Закон виключеного третього, його визначення і логічна формула. Сфера застосування закону виключеного третього, забезпечення ним послідовності правильної думки. Логічні помилки, пов'язані з порушенням закону виключеного третього. Об'єктивні підстави даного закону, його роль в пізнанні і практичній діяльності. Закон достатньої підстави, його зміст, визначення, і логічна формула. Поняття сутності закону достатньої підстави. Логічні помилки, пов'язані з порушенням вимог закону достатньої підстави. Значення законів логіки. Роль логічних законів у сфері наукового пізнання. Значення дотримання законів мислення під час промови.

Тема 3. Форми мислення та ораторське мистецтво. Поняття [2, 7, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 50; 53, 54, 55, 56, 57, 61, 62]. Поняття як форма мислення. Відмінність між поняттям і уявленням. Логічні способи характеристики понять: порівняння, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Відмінність між поняттям і словом та їх зв'язок. Зміст як сукупність існуючих ознак предметів, відображених у понятті. Обсяг та зміст поняття. Поділ понять на види за змістом і обсягом. Відношення між поняттями. Операції над поняттями: складання, множення, заперечення поняття, узагальнення, обмеження. Категорії як межа

узагальнення. Роль поняття в пізнанні і практичній діяльності людини. Визначення (дефініція) як розкриття змісту поняття. Гносеологічні завдання визначення. Роль визначення у пізнанні і практиці. Реальні і номінальні визначення. Правила та помилки визначення. Відмінність визначення від опису, характеристики, порівняння, показу. Поділ поняття та його види (простий поділ, дихотомічний, класифікація). Значення правильного використання понять для ораторського мистецтва.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СУДЖЕННЯ. УМОВИВІД. ДОВЕДЕННЯ ТА СПРОСТУВАННЯ.

Тема 4. Судження [2, 7, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 50; 53, 54, 55, 56, 57, 61, 62].
Судження як основна форма мислення. Загальна характеристика судження і його структури: суб'єкт, предикат, зв'язка. Символи і формули суджень. Просте і складне судження. Судження і речення. Основні види простих суджень. Атрибутивні судження і судження із відношенням, їх вираз за формулами. Судження існування (екзистенційне) та його особливості. Роль суджень існування в процесі пізнання. Поділ суджень за змістом предикату, за якістю зв'язки, за обсягом суб'єкта, за модальністю, за типом логічних союзів. Категоричне судження як ствердження чи заперечення у безумовній формі. Поділ категоричних суджень на види за якістю та кількістю. Класифікація основних видів суджень. Розподіленість і нерозподіленість термінів у судженнях. Правила розподіленості термінів у судженнях. Символічне зображення розподіленості термінів. Поняття про квантори. Поділ суджень за модальністю. Відношення між судженнями: відношення протилежності (контрарності), відношення підпротилежності (підконтрарності), відношення суперечності (контрадикторності), відношення підпорядкування, їх сутність та характеристика. Відношення еквівалентності (рівнозначності). Практична і пізнавальна роль простих суджень в людській діяльності. Поняття складного судження. Процес утворення складних суджень. Умовні, єднальні і розподільні судження. Значення правильного використання суджень для ораторського мистецтва

Тема 5. Умовивід як форма мислення [2, 7, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 50; 53, 54, 55, 56, 57, 61, 62]. Загальне поняття про умовивід як форму мислення. Визначення умовиводу та його структура. Поняття логічної підстави та логічного наслідку. Види умовиводів. Правильний та неправильний умовивід. Безпосередні умовиводи. Опосередковані умовиводи. Висновки логіки висловлювань. Ймовірні умовиводи. Обернення судження. Перетворення судження. Протиставлення предикату. Протиставлення суб'єкту. Висновки за логічним квадратом. Дедукція як умовивід від загального до часткового. Категоричний силізізм та його сутність. Скорочені, складні та складноскорочені силізізми (ентимема, полісилізізм, соріти, еніхейрема). Загальні правила силізізму. Види категоричних силізізмів. Роль дедуктивного умовиводу в пізнанні і практиці. Характеристика індукції як умовиводу від часткового до загального. Засновки і висновки в індукції та її побудова. Опосередкованість індуктивного умовиводу. Відмінність індукції від дедукції в спрямованості. Повна індукція та її визначення. Характеристика неповної індукції. Поняття наукової індукції. Взаємозв'язок

дедуктивного та індуктивних умовиводів, їх роль в пізнанні і практиці. Значення правильної побудови суджень для ораторського мистецтва

Тема 6. Оратор та ораторське мистецтво. Особливості публічного виступу [2, 7, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 50; 53, 54, 55, 56, 57, 61, 62]. Класичний образ оратора, його характерні риси. Типи ораторів: раціонально-логічний; емоційно-інтуїтивний тип; філософський тип; ліричний (художньо-образний). Сутність зовнішньої культури промовця. Риторичний ідеал та індивідуальний ораторський стиль. Взаємозалежність оратора й аудиторії; принципи встановлення контакту між ними та роль невербальних засобів впливу на слухачів. Типи ораторів й ознаки аудиторії. Структура ораторського твору та вимогами до його організації; типи промов, їх композицію та вимоги до побудови текстів різних типів. Основні принципи елокуції, тактики мовного впливу на аудиторію, стилі красномовства та стилістичні фігури у риторичі. Промова: методика й етапи підготовки

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лб	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1. Предмет і значення логіки. Закони мислення. Поняття.							
1-2	Лекція 1	Логіка як наука	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 1	Предмет та значення логіки	-	-	4	-	8
	Самостійна робота 1	Роль логіки у пізнавальній діяльності людини	-	-	-	13	4
3-4	Лекція 2	Закони мислення та значення їх дотримання під час публічного виступу	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 2	Закони мислення та значення їх дотримання під час публічного виступу	-	-	4	-	8
	Самостійна робота 2	Неосновні закони логіки	-	-	-	13	8
5	Лекція 3	Форми мислення та ораторське мистецтво. Поняття	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 3	Форми мислення та ораторське мистецтво. Поняття	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 3	Поняття у пізнавальній діяльності людини	-	-	-	13	8
6-7	Самостійна	Підготовка до ПМК 1	-	-	-	5	-

	робота						
	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 - 60 год.			6	-	10	44	50
Змістовий модуль 2. Судження. Умовивід.							
8-9	Лекція 4	Судження як форма мислення	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 4	Особливості судження як форми мислення	-	-	4	-	7
	Самостійна робота 4	Роль судження у пізнанні людини	-	-	-	12	7
10-11	Лекція 5	Умовивід як форма мислення	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 5	Особливості умовиводу як форми мислення	-	-	4	-	7
	Самостійна робота 5	Дедуктивний умовивід у пізнавальній діяльності людини	-	-	-	12	7
12-13	Лекція 6	Оратор та ораторське мистецтво. Особливості публічного виступу	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 6	Оратор та ораторське мистецтво. Особливості публічного виступу	-	-	4	-	6
	Самостійна робота 6	Промова: методика й етапи підготовки	-	-	-	12	6
14-15	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 2	-	-	-	6	-
	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2 – 60 год.			6	-	12	42	50
Залік							-
Всього з навчальної дисципліни – 90 год.							100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №1

1. Мислення та його роль у пізнанні світу. Мислення як об'єкт вивчення логіки.
2. Логіка як наука про закони і форми правильного мислення.
3. Специфіка предмету логіки. Місце логіки в системі наук.
4. Формальна і діалектична логіка та їх співвідношення. Математична логіка.
5. Поняття логічної форми (структури) думки і логічного закону.
6. Єдність змісту думки і логічної форми. Істинність мислення і формально-логічна правильність міркування.

7. Структура думки та її вираз за допомогою символів.
8. Мислення і мова.
9. Значення і роль логіки для науки і практики, для навчання і виховання.
10. Культура мислення та роль логіки в її формуванні і розвитку.
11. Процес зародження логіки в надрах філософії.
12. Логіка Давньої Індії.
13. Логіка Давньої Греції.
14. Логіка Середньовіччя.
15. Логіка Нового часу.
16. Некласичний етап розвитку логіки.
17. Математична логіка, багатозначна логіка, інтуїціоністська логіка.
18. Основні формально-логічні закони.
19. Логічні помилки, що пов'язані з порушенням вимог законів логіки: софізми і паралогізми, їх характеристика.
20. Закон тотожності та його сутність.
21. Характеристика закону суперечності та його формула.
22. Завдання, які вирішує закон суперечності.
23. Сфера застосування закону виключеного третього, забезпечення ним послідовності правильної думки.
24. Закон достатньої підстави, його зміст, визначення, і логічна формула.
25. Поняття. Відмінність між поняттям і уявленням.
26. Логічні способи характеристики понять: порівняння, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.
27. Відмінність між поняттям і словом та їх зв'язок.
28. Обсяг та зміст поняття. Поділ понять на види за змістом і обсягом.
29. Відношення між поняттями.
30. Операції над поняттями: складання, множення, заперечення поняття, узагальнення, обмеження.
31. Визначення (дефініція) як розкриття змісту поняття. Відмінність визначення від опису, характеристики, порівняння, показу.
32. Реальні і номінальні визначення. Правила та помилки визначення.
33. Поділ поняття та його види (простий поділ, дихотомічний, класифікація).

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №2

1. Судження як основна форма мислення. Загальна характеристика судження і його структури: суб'єкт, предикат, зв'язка.
2. Символи і формули суджень. Просте і складне судження.
3. Основні види простих суджень.
4. Поділ суджень за змістом предикату, за якістю зв'язки, за обсягом суб'єкта, за модальністю, за типом логічних союзів.
5. Категоричне судження. Поділ категоричних суджень на види за якістю та кількістю.
6. Класифікація основних видів суджень.
7. Розподіленість і нерозподіленість термінів у судженнях. Правила

- розподіленості термінів у судженнях.
8. Відношення між судженнями.
 9. Поняття складного судження. Процес утворення складних суджень.
 10. Умовні, єднальні і розподільні судження.
 11. Умовивід як форма мислення, його структура. Основні види умовиводів.
 12. Обернення та перетворення судження.
 13. Протиставлення предикату та протиставлення суб'єкту.
 14. Висновки за логічним квадратом.
 15. Дедукція як умовивід від загального до часткового.
 16. Скорочені, складні та складноскорочені силогізми (ентимема, полісилогізм, соріти, еніхейрема).
 17. Індукція як умовивід від часткового до загального.
 18. Повна та неповна індукція.
 19. Поняття наукової індукції.
 20. Характеристика умовиводу за аналогією, його ознаки та структура.
 21. Гіпотеза як спосіб мислення. Призначення гіпотези та її роль. Логічна структура гіпотези.
 22. Доведення та його структура. Види доведень.
 23. Класичний образ оратора, його характерні риси.
 24. Типи ораторів: раціонально-логічний; емоційно-інтуїтивний тип; філософський тип; ліричний (художньо-образний).
 25. Сутність зовнішньої культури промовця.
 26. Риторичний ідеал та індивідуальний ораторський стиль.
 27. Взаємозалежність оратора й аудиторії; принципи встановлення контакту між ними та роль невербальних засобів впливу на слухачів.
 28. Типи ораторів й ознаки аудиторії.
 29. Структура ораторського твору та вимогами до його організації.
 30. Типи промов, їх композицію та вимоги до побудови текстів різних типів.
 31. Основні принципи елокуції, тактики мовного впливу на аудиторію.
 32. Стилї красномовства та стилістичні фігури у риторичці.
 33. Промова: методика й етапи підготовки

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Абрамович С.Д. Риторика: навч. посіб. для студ. гуманіт. спец. вищ. навч. закл. / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. - Л. : Світ, 2001. - 240 с.
2. Асмус В.Ф. Логика / В.Ф Асмус. – М.: Едиториал УРСС, 2001. – 392 с.
3. Бочаров В.А. Основы логики / В.А.Бочаров, В.И.Маркин. – М.:Высшая школа, 1994. – 352 с.
4. Гетманова А.Д. Логика / А.Д.Гетманова. – К.: Новая школа, 1995. – 303 с.
5. Горский Д.П. Краткий словарь по логике / Д.П.Горский, А.А.Ивин, А.Л.Никифорова. – М.: Мысль, 1991. – 344 с.
6. Дюмін О.З. Ділове спілкування. (Риторика та ораторське мистецтво): практ. посіб. / О. З. Дюмін, А. О. Ніколаєва ; Міністерство освіти і науки України.

- Науково-методичний центр вищої освіти, Харківський держ. технічний ун-т радіоелектроніки. - Х. : Вид-цтво ХТУРЕ, 2001. - 146 с.
7. Жеребкин В. Е. Логика / В. Е.Жеребкин. – Харьков: Изд-во Харьков. ун-та, 1968. – 256 с.
 8. Иванов Е.А. Логика / Е.А.Иванов. – М.: БЕК, 1996. – 310 с.
 9. Ивлев Ю.В. Логика / Ю.В.Ивлев. – М.: Просвещение, 1994. – 374 с.
 10. Івін О.А. Логіка / О.А.Івін. – К.: Арттек, 1996. – 232 с.
 11. Кириллов В.И. Логика / В.И.Кириллов, А.А.Старченко. – М.: Высшая школа, 1998. – 272 с.
 12. Конверський А. Є. Логіка / А. Є. Конверський. – К.: Український Центр духовної культури, 1999. – 400 с.
 13. Кондаков Н. И. Логический словарь / Н. И. Кондаков. – М.: Наука, 1975. – 720 с.
 14. Марценюк С.П. Логіка: Курс лекцій / С.П.марценюк. – К.: НМК ВО, 1993. – 288 с.
 15. Мацько Л. І. Риторика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. І. Мацько, О. М. Мацько. - К. : Вища школа, 2003. - 311 с.
 16. Мозгова Н.Г. Логіка / Н. Г. Мозгова. – К.: Каравелла, 2011. – 248 с.
 17. Орендарчук Г. О. Логіка / Г. О. Орендарчук . – Тернопіль: Астон, 2008. – 272 с.
 18. Руденко К.П. Логіка / К.П.Руденко. – К.: Вища школа, 1976. – 304 с.
 19. Свинцов В.И. Логика / В.И.Свинцов. – М.: Скорина; Весь мир, 1998. – 352 с.
 20. Солодухин О.А. Логика / О.А.Солодухин. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2000. – 384 с.
 21. Тофтул М. Г. Логіка / М. Г. Тофтул. – К.: Вид. центр «Академія», 2003. – 368 с.
 22. Троїцька Т.С. Практикум з логіки: навчальний посібник / Т.С.Троїцька, Г.Г.Тараненко, О.М.Троїцька. – Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2013. – 100 с.
 23. Хоменко І. Логіка / І.Хоменко. – К.: Абрис, 2004. – 255 с.
 24. Хоменко І.В. Основи логіки / І.В.Хоменко, І.А.Алексюк. – К.: Золоті ворота, 1996. – 256 с.

Допоміжна:

25. Баева О.А. Ораторское искусство и деловое общение / О.А. Баева. – Мн., 2001.
26. Введенская Л.А. Культура и искусство речи. Современная риторика: для высш. и сред. учеб. заведений / Л.А. Введенская, Л.Г. Павлова. - Ростов н/Д: Феникс, 1995. - 576 с.
27. Выготский Л.С. Мышление и речь: психологические исследования / Л. С. Выготский; ред. Г. Н. Шелогурова. - М.: Лабиринт, 1996. - 416 с.
28. Далецкий Ч.Б. Практикум по риторике. – М., 1996.
29. Дзюбенко О.Г. Культура дискуссий / О.Г.Дзюбенко, Т.В.Присяжный. – К.: Политиздат Украины, 1990. – 157 с.
30. Жоль К.К. Вступ до сучасної логіки / К.К.Жоль. – К.: Вища школа, 1992. – 128 с.

31. Зарецкая Е.Н. Риторика: Теория и практика речевой коммуникации / Е. Н. Зарецкая. - М.: Дело, 1998. - 480 с.
32. Зязюн І.А., Сагач Г.М. Краса педагогічної дії. – К., 1997.
33. Ивин А.А. Искусство правильно мыслить / А.А.Ивин. – М.: Просвещение, 1990. – 237 с.
34. Ішмуратов А. Т. Вступ до філософської логіки / А.Т. Ішмуратов. – К.: Абрис, 1997. – 350 с.
35. Каган М.С. Мир общения: Проблема межсубъектных отношений / М.С.Каган. – М.: Политиздат, 1988. – 319 с.
36. Корнилова Е.Н. Риторика - искусство убеждать. Своеобразие публицистики античной эпохи: учеб. пособие / Е. Н. Корнилова; УРАО, МГУ им. М.В.Ломоносова. - М.: Изд-во УРАО, 1998. - 208 с.
37. Логика и риторика: хрестоматия: Учеб. пособие для студ. вузов / сост. В. Ф. Берков, Я. С. Яскевич. - Минск : ТетраСистемс, 1997. - 624 с.
38. Лук А.Н. Мышление и творчество / А.Н.Лук. – М.: Политиздат, 1976. – 144 с.
39. Маркова Т.И. Риторика и этика деловой презентации: учеб. пособие / Т. И. Маркова, В. А. Шенберг; Санкт-Петербургский гос. инженерно-экономический ун-т. - СПб.: СПбГИЭУ, 2001. - 100 с.
40. Мельников В.Н. Логические задачи / В.Н.Мельников. – К.; Одесса: Высшая школа, 1989. – 344 с.
41. Михальская А.К. Педагогическая риторика: история и теория: учеб. пособие для студ. пед. ун-тов и ин-тов / А. К. Михальская. - М. : Академия, 1998. - 432 с.
42. Мицич П. Как проводить деловые беседы / П.Мицич. – М.: Экономика, 1983. – 208 с.
43. Никифоров А. Л. Книга по логике / А.Л.Никифоров. – М., 1995. – 160 с.
44. Палеха Ю.И. Организация современной деловой коммуникации: Учеб.-метод. пособие. – 2-е изд., доп. и испр. / Ю.И.Палеха. – К.: МАУП, 1996. – 164 с.
45. Панасюк А.Ю. Управленческое общение: Практич. Советы / А.Ю.Панасюк. – М.: Экономика, 1990. – 112 с.
46. Сагач Г.М. Ділова риторика: мистецтво риторичної комунікації: навч. посібник / Г. М. Сагач; Міжнародна академія фундаментальних основ буття. Київський ін-т соціальних та культурних зв'язків ім. святої рівноапостольної княгині Ольги. - К. : Зоря, 2003. - 255 с.
47. Стернин И.А. Практическая риторика: учеб. пособие для студ. вузов / И. А. Стернин. - М. : ИЦ"Академия", 2003. - 270 с.
48. Стешов А.В. Как победить в споре: О культуре полемики / А.В. Стешов. – Л.: Лен-издат, 1991. – 191 с.
49. Тараненко Г.Г. Методичні рекомендації для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Логіка та риторика» для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності зі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології». – Мелітополь, ТДАТУ, 2019. – 24 с.

50. Тараненко Г.Г. Конспект лекцій з дисципліни «Логіка» для здобувачів заочної форми навчання усіх спеціальностей. Мелітополь, ФОП-Однорог, 2020. 72 с.
51. Тараненко Г.Г. Логічна компетентність як важливий складник комунікативної компетентності здобувача вищої освіти агротехнологічного закладу вищої освіти / Г.Г. Тараненко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. - № 68., 2019. – С.204-208.
52. Тараненко Г.Г. Логіко-формулюючий потенціал соціального середовища у формуванні логічної культури здобувачів вищої освіти / Г.Г. Тараненко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2019. – № 62. – Т. 2. – С.212-215.
53. Троянкина Л.Д. Основы теории и практики эффективного речевого общения (современная риторика): учебно-метод. пособие / Л. Д. Троянкина; Рос. хим.технологический ун-т им. Д.И.Менделеева, Издательский центр. - М. : РХТУ им. Д.И.Менделеева, 2001. - 108 с.
54. Формальная логика. – Л.: Изд-во Лен. ун-та, 1977. – 358 с.
55. Хазагеров Т.Г. Общая риторика: Курс лекций. Словарь риторических приемов: учеб. пособие для студ. вузов, обуч. по напр. "Филология" / Т. Г. Хазагеров, Л. С. Ширина. - 2.изд., перераб. и доп. - Ростов н/Д : Феникс, 1999. - 320 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

56. Богдановський І. В., Льовкіна О. Г. Логіка: Опорний конспект лекцій: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://chitalka.info/gp_12/gp_12index.htm.
57. Жеребкін В. Є. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/logika/logika_-_zherebkin_vye.
58. Ивин А. А. Логика: учебник для гуманитарных факультетов: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://psylib.org.ua/books/ivina01/index.htm>.
59. Конверський А. Є. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15220809/logika/logika_-_konverskiy_aye.
60. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. – Точка доступу: <http://nip.tsatu.edu.ua/>
61. Наукова бібліотека ТДАТУ – м. Мелітополь, пр. Б. Хмельницького, 18.
62. Науково-технічна бібліотека ТДАТУ: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. – Точка доступу: <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
63. Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук ТДАТУ: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. – Точка доступу: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
64. Тофтул Н. Г. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://readbookz.com/books/184.html>.
65. Шадрин Д. А. Логика. Конспект лекцій: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.e-reading.org.ua/bookreader.php/99495/Shadrin_-_Logika_konspekt_lekciii.html.